No. 1778 Zaterdag 26 Januari 1918. 35ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Tegen-stellingen.

„Hij dwaalt," zoo luidt de 27ste thesis, „die beweert dat Christus de zonden niet kan vergeven zonder de absolutie van den priester. Men moet niet — wat uit Luthers leer zou volgen — „wanhopen aan een zondaar, die door den dood wordt overvallen en niet kan biechten, want een berouw, het kleinste in duur, kan nog vergeving der zonden bewerken. Zware straffen wachten echter in het vagevuur dengene, die zijne bekeering uitstelt tot het stervensuur, wanneer de tijd hem ontbreekt om de zonde straf te voldoen. Door aflaten kan deze straf spoediger worden voldaan; dwaas handelen daarom zij, die de geloovigen weerhouden om zich in het bezit te stellen van een biechtbrief." (Thes. 28—33). In een biechtbrief werd o. a. aan den biechtvader volmacht gegeven om den rouwmoedigen zondaar, zoo deze in stervensgevaar verkeerde, een vollen aflaat te verleenen.

Luthers stellingen over den duur der canonieke straffen en den toestand der zielen in het vagevuur weerlegt Tetzel met weinig woorden (Thes. 34—44). Overal herkent men den scholastieken theologant. De bewering, dat de Paus door vollen aflaat niet kwijtscheldiug van *alle* voldoenende straf verstaat, maar alleen van de door hem opgelegde; dat de Paus aan de zielen in het vagevuur geen straf kwijtscheldt; dat de aflaatpredikers dwalen, als zij preeken: „Door den aflaat kan alle voldoenende straf worden kwijtgescholden," kan alleen door het krachtige „error" gebrandmerkt. (45—47).

Omtrent zijn gevoelen over den aflaat voor de *overledenen* laat Tetzel ons niet in het onzekere „Ofschoon de Paus," zoo leert hij, „geen rechtemacht heeft over de zielen in het vagevuur, kan hij op haar toch aflaat toepassen *bij wijze van voorbede.* Is eene ziel door het lijden van alle smet gereinigd, — d. i. heeft zij alle straf voldaan — dan kan zij zonder eenige hindernis ten Hemel stijgen en Gods Aanschijn genieten: *wie derhalve zegt, dat eene ziel* NIET EERDER *ten Hemel kan stijgen, vóór dat het geld op den bodem der offerkist klinkt, dwaalt.*" — Met Tetzels eigen woorden wordt hier de grillige voorstelling verworpen, als zou bij het geklingel der offerpenningen telkens eene ziel uit het vagevuur opstijgen. De verlossing der zielen uit het vagevuur is volgens hem niet volstrekt afhankelijk van de aalmoezen der geloovigen. Nu moge men opwerpen, dat vroeger het bekende vers: „So bald" enz., op de Tetzelsche offerkisten zou hebben gestaan, die nog te Maagdenburg, Brunswijk, Ulm en elders worden getoond, wij kennen de kracht van dit „zou." Menig Lutheraan heeft mogelijk met afschuw den blik gewend van die zware met ijzer beslagen kisten, misschien het vochtig oog ten hemel geslagen en den Heere gedankt, dat de „selige" Luther Duitschland van die „Greuel" heeft verlost; doch dit bewijst alleen volslagen onkunde, want wat zijn die afschrikwekkende kisten? Eenvoudig groote offerblokken, waarin de voorvaderen hunne gaven stortten tot ondersteuning der armen en tot onderhoud der kerken, maar die bij den protestantschen eeredienst in onbruik zijn geraakt. Voilà tout!

Tegenover Luthers beschuldiging, dat de aflaatpredikers zouden hebben verkondigd: „Door aflaten zijn de geloovigen verzekerd van hunne zaligheid," bepaalt Tetzel wanneer en in hoever de geloovigen kunnen vertrouwen op de aflaten. „Het is eene dwaling, dat niemand met eene stelligheid, zooals de menschelijke zwakheid kan geven, verzekerd kan zijn van het verdienen der aflaten; eene dwaling, dat iemand, wiens straffen door de aflaten vergeven zijn, volgens voorschrift, n.l. na oprecht berouw, belijdenis, enz. niet verzoend wordt met God." (Thes. 60, 62, 63.) Hieruit blijkt weder, dat Tetzel voor het *deelachtig worden* van den aflaat uitdrukkelijk *berouw* vereischt. De tegenovergestelde bewering vindt nergens grond, noch in Tetzels *Instructio*, noch in zijn biechtbrieven, noch in zijn *Antitheses*, noch in zijn overige strijdschriften. Tevergeefs zal men zich hier op de 64ste stelling beroepen. Deze luidt: „Verkeerd is het te verzekeren, het is geen christelijke leer, dat om *biechtbrieven* te nemen voor vrienden, en om aflaat te verdienen voor *overledenen, geen berouw* vereischt wordt." Voor andersgezinden, die met de katholieke leer en gebruiken niet zijn bekend, is deze stelling ergerlijk. Dr. Lämmer vond haar, toen hij nog protestant was, „anstöszig." Zelfs Gröne schijnt haar minder goed te begrijpen en doet blijkbaar alle moeite om zich uit de verlegenheid te redden. Toch valt op de waarheid en de duidelijkheid dezer stelling niets af te dingen. Zij is de eenvoudige ontkenning van Luthers 35ste thesis, waarin deze het onchristelijk noemt, tot het ontvangen van biechtbrieven en tot het verdienen van aflaten voor overledenen geen berouw te vereischen. Tetzel loochent dit met betrekking tot beide deelen en — met recht. Duidelijkheidshalve voegt hij bij het eerste lid de woorden: „voor vrienden," daardoor blijkt het wederom, dat de biechtbrief *geen kwijtscheld ing* van zonden is. Kwijtschelding immers van zonden wordt niet gegeven zonder persoonlijk berouw; het berouw van anderen heeft daarop geen invloed. Kan men dus *voor vrienden* biechtbrieven ontvangen, door in hunne plaats eene aalmoes te geven, dan kan door biechtbrieven geen kwijtschelding van zonden worden verstaan en is bijgevolg voor het ontvangen dier diplomen berouw geen vereischte. 1).

Zeer juist wordt van thesis 72—79 de verhouding tusschen de liefdewerken en de aflaten aangegeven. „De aflaten stellen de voldoeningen van Christus in plaats van de onzen. De liefdewerken zijn van grooter waarde wat de *verdienste*, maar de aflaten wat de *voldoening* betreft; wie dus — gelijk Luther — voor het volk het eene leert en het andere verzwijgt, dwaalt." — De aflaten bevrijden iemand eerst van de straffen, doch maken zijn werken, omdat deze daardoor in grootere liefde geschieden, verdienstelijker. De aflaat zelf is een werk van barmhartigheid en in sommige gevallen staat dit geestelijk werk van barmhartigheid boven een lichamelijk. Ofschoon het verdienen van aflaten niet is geboden, kan het toch voor enkelen zeer raadzaam zijn; alwie dus — gelijk Luther, — het eene zegt en het andere verzwijgt, verleidt het volk en dwaalt." — De aflaten zijn volgens Tetzel niet volstrekt noodzakelijk, doch alleen raadzaam; zij zijn nuttig, maar onder voorwaarden. „Indien men niet met geloof, godsvrucht en vertrouwen aflaten wil verdienen, dan zijn zij *niet* voordeelig; beijvert men zich daarentegen om alles, wat door den Paus wordt voorgeschreven, zoo goed mogelijk te vervullen, dan zijn zij nuttig, wat anderen hiertegen ook mogen inbrengen." (Thes. 83. 85.)

Met kracht handhaaft de inquisiteur het bestaan van den kerkelijken schat. (Thes. 90—98). „De schat, waaruit de Kerk aflaten verleent, is niet te weinig bekend; hij bestaat uit de voldoeningen van Christus en de Heiligen. Wie door den kerkelijken schat de sleutelmacht des Pausen verstaat, dwaalt," want tot het kwijtschelden van zondestraf is de vrijspreking niet voldoende, maar wordt bovendien eene toepassing van den kerkelijken schat vereischt.

De spitsvondige „vragen des gemeenen mans," waarmede Luther het debat sloot, acht Tetzel geen weerlegging waardig; zij dienen op eens gemeenen mans manier te worden beantwoord en passen geenszins in een ernstige redetwist van geleerde doctoren.

1) Dat het nemen van biechtbrieven *voor vrienden* niet ongeoorloofd is, blijkt uit de eeuwenoude praktijk der katholieke Kerk in Spanje. Nog tegenwoordig — gelijk wij van zeer vertrouwbare zijde hebben vernomen — staat de Kerk bij gelegenheid der kruisvaartbul dit gebruik aldaar toe.

Kerkbouw.

VI.

Wie de betrekking van Maria tot de gebouwde Kerk en tot de kerkelijke bouwkunst eenigermate beseft, zal bij het zien der beide torens onwillekeurig aan een ander tweetal torens denken, met wier namen Maria wordt gekenmerkt, we bedoelen de torens genoemd in de Lauretaansche Litanie, de Toren van David en de Toren van Ivoor, waarmede de Moedermaagd beurtelings wordt vergeleken.

Ziedaar weder de *kracht* en de *zachtheid*, waarop we vroeger gewezen hebben.

De eene toren is de op Sion gebouwde burcht, met duizend schilden en met de wapenen der sterken omhangen. Die toren is gebouwd, op dat de vijand geen kwaad in de H. Plaatse bedrijven zoude, en dat Gods woonplaats in Sion rustig zoude zijn.

De H. Kerk is op een rots gebouwd; zij is sterk en onwinbaar gelijk de berg Sion met zijn toren, *Sicut mons Sion*, daarvan legt de toren, het wachthuis, ter ingang van het Heiligdom, getuigenis af; dat is „onze toevlucht tegen den vijand;" daar wordt gebroken „de macht der bogen, des schilds, des zwaards en de strijd."

Ook het woord van den Psalmist, dat de toren hoog zoude liggen, en het beeld van den Berg Sion is bij wel gebouwde kerken niet uit het oog verloren.

De andere toren is de toren van ivoor: het is de schaapstoren van den Profeet Micheas; het is de toren van den tijd des vredes.

Geen schooner beeld der christen deugd dan ivoor, door zijne zachtheid, door zijne reinheid, door zijn sterkte. Ziet eens wat wapen dat elpenbeen wordt in den mond van den edelen olifant, om zijn kuischheid, om zijn dankbaarheid, om zijn gematigdheid, om zijn trouw beroemd onder de dieren.

De toren van David dient voor den strijd: de toren van elpenbeen dient voor een wel verdedigde en rustige schuilplaats der kudden van Bethlehem.

„Die den strijd kent van den olifant met de slang der wildernissen," zegt de Eerw. Maton, „en de overwinning, die hij op haar behaalt, zal weten, waarom de Kerk Maria vergelijkt bij een ivoren toren. Zij is het die de slang haar kop verpletten; en de Bruid uit het Hooglied heeft een hals van elpenbeen; daartegen vermogen geen vijandelijke pijlen."

Koning Ozias, als een stedebouwer was, heeft ook tweeërlei torens gesticht: sterke torens op de hoekpoorten van Jerusalem, en torens in de woestijn voor zijne kudden.

Langs de beide torens krijgt men toegang tot de beide zijbeuken der kerk, het vrouwelijk pand ten Noorden, het mannelijk ten Zuiden. Men ziet, dat zich ook hiermede de toren Davids met zijne duizend schilden, en de toren van elpenbeen met hare zilveren kanteelen niet kwalijk verstaat. Onze voorstelling is des te aannemelijker, daar de Bruid in het Hooglied van zichzelve getuigt, dat zij niet slechts een toren en een borstweer, maar tevens een deure is.

Bij den Noorder ingang, de Mariatoren, bevindt zich de doopvont, die, aan den vrouwenkant, de ingang in het christelijk leven, in de christen-kerk en in het Rijk Gods op de treffendste wijze verzinnebeeldt.

Onder den Zuider toren, den St. Jozefstoren, bevindt zich de uitvaartkapel. Daar ligt de met eere gevallen strijder, wiens triomfeerende wapens aan den toren zijn gehangen; daar, uit den Davidsburcht, wordt hij naar den Godsakker gedragen, terwijl zijn ziel het Hooger Sion, dank zij de overwinning van Davids Zoon, reeds, naar wij hopen, is binnengegaan.

Het moet niemand verwonderen, dat wij Onzer lieve Vrouwe, gelijk vuriger tijden zich uitdrukten, een gewichtigen invloed op den kerkbouw toeschrijven; wij zijn daarin slechts de weergalm van een der oudste en eerwaardigste Kerkvaders: „Door U, zegt de H. Cyrillus tot Maria, wordt alle schepsel dat in de dwaling der afgoden gekerkerd zat, tot de erkenning der waarheid bekeerd, komen de geloovige menschen tot het H. Doopsel, en worden kerken gebouwd over de geheele aarde."

Wordt de lengte der kerk op velerlei wijzen in drieën verdeeld: sanctuarium, choor, schip; presbyterium, kruispand, beuken; choor, schip, voorkerk; ook de hoofdverdeeling der torens is in drieën. De Vader baart den Zoon, — de twee onderste afdeelingen van een toren hebben gewoonlijk een vierkant plan — uit den Vader en Zoon komt de H. Geest voort, — die hooger oploopende afdeeling is bij groote kerken dikwerf een achthoek; dat zijn de beide vierkanten overhoeks op elkander gelegd; en aldus komt de achthoek voort uit de beide quadraten. En de drie afdeelingen loopen samen in de bekroning, de eenheid van spits of koepel.

Het getal acht dankt zijne wijding aan de acht Zaligheden, terwijl we reeds vroeger zagen, dat de achthoek in S. Ambrosius' tijden ook voor een zinnebeeld van 's menschen wedergeboorte door het Doopsel gold.

De toren, gelijk de kerk, is met een kap, een helm of koepel gedekt of gedaakt. Die overhulving is een kenmerk van waardigheid of van toegedragen liefde en vereering. Niet voor niets behoort bij een troon een hemel; en het is niet zonder reden, dat het eenvoudig deksel, de Kroon, de Mijter, de Leeraarskap, de Hoed des Kardinaals, des Graven, en des Mans, soms geldt voor den koning, den praelaat, den dokter, den gezaghebbende-zelven. De hoede, de overdekking, overhuiving, bekapping is het zinnebeeld van liefde en vereering.

Ten eerste van liefde: Onze Heiland heeft zelf met roerende verhevenheid geschetst, hoe lief Hij Jerusalem had, toen Hij klagend en bestraffend uitriep: „Jerusalem, Jerusalem, gelijk een hen hare kiekens beschermt onder de vleugelen, zoo heb ik uwe kinderen willen vergaderen, maar gij hebt niet gewild. Ziet, uw Huis zal verwoest gelaten worden en (van den Tempel) zal de eene steen niet blijven op den anderen."

Ten tweede van vereering: Hemelsche openbaringen vragen schaduw om door het schepsel te kunnen aanvaard worden; voor den aanblik der Godheid bedekken de Serafijnen zich het gelaat met hunne vleugelen, en Mozes omsluierde zich het hoofd. De komst van den H. Geest over Maria wordt als een overlommering aangeduid; de mysteriën van Jodendom en Christenheid hebben immer gordijnen en verhemelten gevraagd om er onder voltrokken te worden. In de basilieken, waar het altaar aan het oppereinde der kerk, maar niet in de schaduw der abside stond, werd er een ciborie, d. i. een tabernakel, d. i. een baldakijn of hemel, boven getimmerd of gespannen; en iedereen weet, dat het H. Sacrament in den regel niet anders wordt rondgedragen dan in de schaduwe van zoodanigen hemel of lichtscherm. Als het H. Sacrament ter aanbidding is uitgesteld, hangt men, als (onder de preek) de aanbidding niet plaats heeft, er een vaandel voor.

Niet anders dan overdekt wordt het H. Lichaam op Witten Donderdag naar het Graf gedragen; en monstransen en hostievaten zijn altoos gedekt en niet zelden met een kroon.

Dat voelt de gothische bouwkunst diep, dat vereering door bedekking wordt uitgedrukt. Vandaar het geheel baldakijn- en koepelsysteem, dat er een der grondtrekken van uitmaakt.

Hebben de heiligenbeelden een verhoogden bodem, een zuil of kraagsteen, noodig om op te staan — zij behoeven vooral een bekapping om hun hoofd te beschermen. De kap of kapel behoort bij het beeld. Die kapel is een zinnebeeld der inkeering op ons zelven en zoo des gebeds. 't Is bovendien een zinnebeeld van alle geheim. God is een verborgen God. *Deus absconditus*, en onder zijne bedekking wil Hij, dat wij Hem ijverig zoeken; hetzij als Hij eene *knechtsgedaante* heeft aangenomen, als Hij zich in het beeld van *drie jongelingen* vertoont, of in dat eens *Engels*, of eener *Duive*; hetzij dat Hij als de *Man van smarte* verschijnt, of als de *hovenier*, of als de *vreemde* op den weg naar Emmaüs, of onder de gedaante van *brood en wijn*. De herinnering van het braambosch, waar de Heer zich aan Mozes in een vlamme vuurs openbaarde, heeft menigmaal den christen bouwmeesters en beeldenaars voor den geest gestaan. Niet alleen toch vertegenwoordigt de apsis of 't choorgewelf der kerk, die zich boven het altaar strekt, de bedekking van het Goddelijke, maar ook de afsluiting, het choorhek, terecht in het Engelsch *the screen* genoemd, met zijn geslingerd metaal of snijwerk, dat de ten altaar voltrokken geheimenissen voor de oogen der leeken placht te sluieren, is een blijkbare afbeelding van het braambosch op den berg Gods Horeb. De dorens zal men aan het choorhek der Haarlemsche St. Bavo niet te vergeefs zoeken; en toen in die schoone, hooge kerk, achter de stralende koperstakkels, het H. Sacrificie nog voltrokken werd, moet menige geloovige gemeend hebben de stemme Gods te hooren, die uit het midden der doornen heeft geroepen; en hij zal geantwoord hebben: „Hier ben ik, Heer!"

Maar wij weten, dat de plaatse, waar dat braambosch vlamde zonder te verbranden *heilig* was, en dat de H. Ambrosius zelfs den Keizers en Koningen verboden heeft den heiligen bodem van het presbyterium te betreden.

Dáár in dat presbyterium huist ons heil en onze glorie: want waarin hebben wij anders te roemen dan in Christus en zijn kruis? En wie weet niet, dat het altaar het innigste wezen der gansche kerk in zich samenvat, en dat het door de heilige schrijvers evenzeer een beeld des Kruises wordt genoemd, als dit kruis door den gansche kerkbouw wordt voorgesteld.

DE H. LINIE.

Nieuwe Onderwijsverordening.

HOOFDSTUK V.

Van de akten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs.

Dit onderwerp vereischt algeheele herziening, omdat rekening gehouden moet worden met de in 1916 in Nederland tot stand gekomen gelijkstelling van de Nederlandsche akte als onderwijzer met sommige akten in de koloniën en bezittingen van het Rijk behaald. Die gelijkgestelde akten moeten ook in Curaçao geldend verklaard worden,

bovendien is het wenschelijk eenige in Suriname behaalde akten, waarvoor de exameneischen, zoo niet zwaarder, dan toch minstens even zwaar zijn als voor de gelijknamige akten in Curaçao, met die Curaçaosche akten gelijk te stellen. De vier klassen van onderwijzers verdwijnen, de drie akten van bekwaamheid (4de, 3de en 2de klasse), waarvan de hoogste nooit door iemand behaald is, worden vervangen door die voor hulponderwijzer, onderwijzer en hoofdonderwijzer, waarvoor de eischen vrijwel parallel loopen met die voor de bestaande akten. Alleen is voor hulponderwijzer als examenvak opgenomen: *eerste beginselen van onderwijs en opvoeding*, een eisch, die, zooals de practijk geleerd heeft, moet gesteld worden in plaats van het bewijs van het hoofd der school, dat de candidaat voldoende begrippen van de meest gebruikelijke methoden van onderwijs en opvoeding bezit (zie artikel 30 der huidige verordening). In dit onderdeel zal de candidaat niet onderzocht behoeven te worden, indien eene verklaring wordt overgelegd, afgegeven door den Inspecteur van het Onderwijs, dat de caudidaat bekend is met de op de scholen in de kolonie gebruikelijke leerwijzen voor de drie hoodvakken. Daaraan mag, omdat die verklaring afgegeven wordt naar aanleiding van het practisch werken van de (n) candidaat, meer waarde gehecht worden dan aan een theoretisch onderzoek. Daar de mogelijkheid bestaat, dat een kweekeling niet vóór het examen door den Inspecteur van het Onderwijs in de school is bezocht en er ook candidaten kunnen zijn, die twee jaren elders in de school hebben gewerkt, moet het een examenvak zijn.

Art. 90. 1. De bevoegdheid tot het geven van onderwijs wordt verkregen door:

a. het met goed gevolg afleggen van de in deze verordening omschreven examens voor akten van bekwaamheid;

b. het bezit van krachtens de verordeningen van 12 Maart|11 Juli 1873 (P. B. No. 9), 5 Juli|17 October 1884 (P. B. No. 16) en 6 October 1906|11 Mei 1907 (P. B. 1907 No. 5) in *Curaçao* verworven akten van bekwaamheid;

het bezit van in *Nederland* verworven akten van bekwaamheid;

het bezit van in *Nederlandsch-Indië* of *Suriname* verkregen akten van bekwaamheid, voor zoover die ingevolge de wet van 24 Juni 1916 (Staatsblad No. 300) met de overeenkomstige akten, die in *Nederland* worden uitgereikt, gelijkgesteld zijn;

e. het bezit van de akte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in:

1o. de beginselen der Fransche taal;
2o. die der Hoogduitsche taal;
3o. die der Engelsche taal;
4o. die der wiskunde;
5o. die der landbouwkunde;
6o. de gymnastiek;
7o. het handteekenen;
8o. de handwerken voor meisjes, in *Suriname* verkregen na het afleggen van een examen volgens door den Gouverneur van Suriname daarvoor vastgestelde programma's, mits de bezitter tevens in het bezit is van eene akte van bekwaamheid, die gelijkgesteld is met die van onderwijzer.

2o. Hij, die de in het eerste lid onder *a* genoemde examens wenscht af te leggen, moet zijn negentiende levensjaar zijn ingetreden.

Art. 91. De in de kolonie Curaçao te verwerven akten van bekwaamheid zijn:

a. die als hulponderwijzer of hulponderwijzeres;

b. die als onderwijzer of onderwijzeres;

c. die als hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres;

d. die tot het geven van huis- en schoolonderwijs in een der vakken, vermeld in artikel 5, onder *h–k*, en in artikel 7, onder *l–q*, en *s–v*;

e. die tot het geven van huisonderwijs in een der vakken, vermeld in artikel 7 onder *q* en *v*.

Art. 92. Het bezit van de akte van bekwaamheid als hulponderwijzer of hulponderwijzeres verleent de bevoegdheid tot het geven van huis- en schoolonderwijs in de vakken vermeld in artikel 5 onder *a–k*.

Art. 93. Het bezit de akte van bekwaamheid als onderwijzer of onderwijzeres verleent de bevoegdheid tot het geven van huis- en schoolonderwijs in de vakken, vermeld in artikel 5 onder *a—h*, en in het vak, vermeld in artikel 7 onder *r*, voor zooveel dit de geschiedenis der kolonie en van Nederland betreft, benevens om aan het hoofd eener school voor gewoon lager onderwijs te staan.

Art. 94. Het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres verleent de bevoegdheden, verbonden aan de akte in het vorige artikel vermeld, voor vak *r* van artikel 7 evenwel in zijn geheelen omvang, alsmede om aan het hoofd eener school voor meer uitgebreid lager onderwijs te staan.

Art. 95. 1. De commissie belast met het afnemen der examens, bedoeld in de artikelen 29, 69 en 90, wordt jaarlijks door den Gouverneur benoemd.

2. De examencommissie kan zich door deskundigen laten bijstaan.

3. De Inspecteur van het Onderwijs treedt als voorzitter dezer examencommissie op.

4. De mondelinge examens, behalve die voor vrouwelijke candidaten, worden in het openbaar gehouden.

5. Alles, wat verder op de examens betrekking heeft, wordt bij besluit van den Gouverneur geregeld, zooveel mogelijk overeenkomstig de in Nederland daaromtrent bestaande bepalingen.

Art. 96. 1. Het examen ter verkrijging van eene akte van bekwaamheid als hulponderwijzer of hulponderwijzeres omvat:

a. goed lezen en schrijven;

b. de kennis van de eerste gronden der Nederlandsche taal;

c. vaardigheid om zich voldoende in het Nederlandsch uit te drukken;

d. het rekenen, zoowel met geheele getallen als met gewone en tiendeelige breuken, en de kennis van het Nederlandsche stelsel van maten en gewichten;

e. de eerste beginselen der aardrijkskunde, inzonderheid van de kolonie Curaçao en naaste omgeving, Nederland en zijne overzeesche bezittingen;

f. de eerste beginselen van de kennis der natuur;

g. die van onderwijs en opvoeding.

2. Eene akte van bekwaamheid als hulponderwijzer of hulponderwijzeres wordt kosteloos uitgereikt aan ieder, die een voldoend examen heeft afgelegd en die een bewijs van minstens tweejarige werkzaamheid als kweekeling heeft overgelegd, afgegeven door het hoofd of de hoofden der scholen, waaraan de candidaat werkzaam is geweest.

3. Hij, die in het bezit is van eene verklaring van den Inspecteur van het Onderwijs, dat hij voldoende bekend is met de op de scholen in de kolonie gebruikelijke leerwijzen voor lezen, schrijven en rekenen, wordt vrijgesteld van het examen voor zooveel het vak *g* betreft.

4. Het bewijs, bedoeld in het tweede lid, alsmede de verklaring, waarvan sprake is in het derde lid, zijn vrij van zegelrecht.

Art. 97. 1. Het examen ter verkrijging van eene akte van bekwaamheid als onderwijzer of onderwijzeres omvat:

a. goed lezen en schrijven;

b. de kennis der zinsontleding, der spelregels en der eerste gronden der Nederlandsche taal;

c. vaardigheid om zich zoowel mondeling als schriftelijk juist en gemakkelijk uit te drukken;

d. de eerste oefeningen van het handteekenen;

e. het rekenen, zoowel met geheele getallen als met gewone en tiendeelige breuken, en kennis van de leer der evenredigheden en van het Nederlandsche stelsel van maten en gewichten;

f. de beginselen der aardrijkskunde, inzonderheid van de kolonie Curaçao, van Nederland en zijn overzeesche bezittingen, van Amerika en Europa;

g. de grondtrekken van de geschiedenis van Nederland en Curaçao;

h. de beginselen van de kennis der natuur;

i. de theorie en de praktijk van het zingen;

k. de beginselen van onderwijs en opvoeding.

2. Eene akte van bekwaamheid als onderwijzer of onderwijzeres wordt kosteloos uitgereikt aan ieder, die aan het voormelde examen heeft voldaan.

Ingezonden.

In December j. l richtte het hier bestaand damescomité een rondschrijven tot de dames van Curaçao, met de bedoeling meer bekendheid te geven aan het doel en de werkwijze van dat comité en besprekingen uit te lokken met de dames ten einde een en ander nader uit te leggen.

Op dit rondschrijven zijn van verschillende kanten zoowel schriftelijk als mondeling sympathiebetuigingen ontvangen, waarbij tevens toezegging tot steun en medewerking werd gedaan.

Het vorenstaande heeft in de bestuursvergadering van de Vereeniging tot voorkoming en bestrijding van geslachtsziekten een punt van bespreking uitgemaakt, waarbij o.a. bleek, dat misschien uit het rondschrijven de meening zou kunnen geput worden, dat het damescomité een op zich zelf staande vereeniging is.

Daar het nimmer de bedoeling is geweest deze meening te verbreiden, stelt het bestuur der Vereeniging, in overleg met het damescomité, er prijs op te verklaren, dat dit niet het geval is. Het damescomité maakt een onderdeel uit van de Vereeniging, evenals andere commissies.

Dit neemt echter niet weg, dat het damescomité den steun noodig heeft van de dames van Curaçao, en dat het zonder dien steun niet zal kunnen werken, zooals het dit zou willen.

Dat hiertoe echter vereischt wordt lid van vorengenoemde vereeniging te worden is *niet zoo.*

Steun, in welken vorm ook, zal door het damescomité met grooten dank worden aanvaard, zonder dat van de dames wordt gevraagd tot de vereeniging toe te treden.

De steun, welke wordt toegezegd, zal dan ook alleen voor het werk van het damescomité worden benut.

Mocht echter het comité op den duur zich door toevoeging van enkele dames uitbreiden, dan zullen hiervoor alleen dames in aanmerking kunnen komen, die geen bezwaar hebben zich als lid van de vereeniging te laten inschrijven.

Het damescomité meent uit de verschillende sympatiebetuigingen die het mocht ontvangen, te moeten opmaken, dat velen van meening zijn, dat het werk zich in hoofdzaak zal moeten bepalen tot het aan geregelden arbeid brengen van uit de polikliniek ontslagen meisjes en vrouwen.

Dit is echter slechts een klein onderdeel van den arbeid, hoewel het tot nu toe vrij wel het eenige was, wat het comité *kon* verrichten.

Het hoofddoel is te voorkomen, dat jonge vrouwen, door welke omstandigheden ook, gedwongen worden den verkeerden weg op te gaan, terwijl uit den aard der zaak ook hulp verleend wordt aan hen, die op dien weg zijn en daarvan willen terugkeeren.

Het comité stelt zich voor, dat te kunnen bereiken door jonge meisjes en vrouwen tijdig aan werk te helpen, en eenig toezicht in den beginne, waar noodig, op hen uit te oefenen. Vele ouders moeten, door hun eigen werk daartoe gedwongen, hunne dochters aan zich zelf overlaten, zoodat deze zonder toezicht langs den weg zwerven. Andere jonge meisjes hebben weinig of niets geleerd, waardoor de kansen op de arbeidsmarkt voor hen zeer laag staan. Weer anderen komen van buiten of van de andere eilanden, daartoe aangelokt door vooruitzichten op arbeid, en vallen, door gebrek aan onderdak en direkten steun, in verkeerde handen. En zoo zijn er meer gevallen, die dat alles in de hand werken.

Ieder zal kunnen begrijpen, dat het opsporen van dergelijke geval len aan het comité, zooals het thans in samengesteld, vrijwel onmogelijk is, en dat, om iets te kunnen doen, de steun van allen en in het bijzonder van de dames noodig is.

Die steun zou hierin kunnen bestaan, dat iedere dame, die in haar eigen omgeving gevallen weet, waarin meisjes of jonge vrouwen, in welk opzicht ook, hulp behoeven, deze ter kennis brengt van het comité, terwijl tevens, om die steun te kunnen geven, het noodig is, dat dames die een werkkracht noodig hebben, die aan het comité aanvragen.

Op deze wijze zou op den duur een soort van arbeidsbeurs voor vrouwen en meisjes tot stand komen, waarvan het damescomité de leiding heeft.

Doch niet alleen tot het verstrekken van arbeid mag zich het werk van het comité uitstrekken. Ook zal in vele gevallen hulp moeten verleend worden om meisjes, die aan den arbeid gaan, een eenvoudige uitrusting te verstrekken, en wat vooral een voornaam punt uitmaakt, om meisjes, die van buiten komen, onder dak te brengen bij vertrouwde lieden.

Verder zouden de bemoeiingen van het comité zich moeten uitstrekken tot meisjes, die, pas van school gekomen, eigenlijk nog niet geschikt zijn voor de een of andere betrekking. Het zou voor dergelijke meisjes plaats moeten zoeken bij dames, die genegen zijn die kinderen het een en ander te leeren, om later als huisbediende, keukenmeid enz. te kunnen gaan dienen. Direct zullen dergelijke meisjes reeds een steun in de huishouding zijn.

In dezen geest wordt reeds door enkele dames gewerkt, en het is bemoedigend te zien, welke resultaten men daarmede bereikt. Vooral de jongeren op te leiden zal een groote stap tot het doel zijn. Een direct voordeel hiervan is, dat na niet te langen tijd het gehalte der bedienden verbetert. Als bijv. 50 dames zoo'n meisje opleiden, heeft men na eenigen tijd, 50 goede bedienden.

Een en ander zal duidelijk aan het licht brengen, dat het damescomité *alles* kan doen met den steun, doch *niets* zonder den steun der dames van Curaçao. Zij in de eerste plaats kennen de omstandigheden van het eiland en verstaan de taal der bedienden.

Uit den aard der zaak zal er geld noodig zijn, doch het damescomité twijfelt niet of velen onder de dames zullen ook geldelijken steun willen verleenen, hetzij door een bedrag in eens te storten, hetzij door een maandelijksche of jaarlijksche bijdrage toe te zeggen. Dit geld zal zonder eenig voorbehoud bestemd worden voor het doel, waarvoor het gegeven wordt.

De geefsters nemen daardoor geen enkele verplichting op zich ten opzichte van de vereeniging in den aanvang van dit stuk genoemd. Bovendien is nog subsidie in uitzicht gesteld.

Daar het gewenscht is zoo spoedig mogelijk een aantal kleedingstukken in voorraad te hebben, zou het comité ook gaarne toezegging hebben van dames, die genegen zijn, deze te maken of doen maken. Reeds één dame bood zich daarvoor aan.

En mochten nu spoedig opgaven van steunbehoevende meisjes inkomen en aanvragen om bedienden, dan zal het comité direct zijn werk kunnen uitbreiden, dat zich tot nu toe nog maar bepaalde tot het zoeken van werk voor enkele uit de polikliniek ontslagen meisjes. Wanneer wij dus op denmoreelen en financiëelen steun van de dames kunnen rekenen, zullen wij er spoedig toe over kunnen gaan, op een daartoe vast te stellen plaats en tijd, gelegenheid te geven aan de dames om bij het comité inlichtingen te vragen over bedienden, deze in dienst te nemen, inlichtigen omtrent meisjes, die hulp behoeven in ontvangst te nemen enz. Nader overleg kan daarbij in iedere belang gepleegd worden.

Ook voor hen, die hulp behoeven zou dan een ander uur kunnen worden vastgesteld, waarop zij zich tot het comité kunnen wenden.

Zijn we eenmaal zoover, dan zal alles nader worden bekend gemaakt.

Wij vertrouwen, dat met aller medewerking veel succes zal kunnen worden verkregen.

Tot slot wenschen ondergeteekenden, langs dezen weg nog hun hartelijken dank uit te spreken voor de ontvangen sympathiebetuigingen met het werk van het damescomité, welk comité zich voorstelt te gelegenertijd om steun, raad enz. aan te kloppen bij de dames die dien steun reeds toezegden.

Curaçao 17 Januari 1918

Het damescomité

Mevr. N. WATERMAN–RIPPE, Voorz.

H. BIERMAN, Secretaris.

Gezien

Het Bestuur.

N. WATERMAN, Voorz.

L. WELLING, Secr.

DE OORLOG.

De onderhandelingen te Brest-Litovsk worden door de Duitschers nog altijd slepende gehouden. Zij weigerden naar Stockholm te gaan, naar het Socialistisch Congres, maar nu komen de Socialisten naar Brest-Litovsk. De Raad van arbeiders en soldaten is in de plaats getreden der Constitueerende Vergadering, welke door de Bolshewiki met mitrailleuses uit elkander werd geschoten, toen het bleek, dat de meerderheid der Vergadering niet met de Bolshewiki wilde medegaan.

De Bolshewiki zijn nog altijd de overheerschende partij in Rusland, maar toch schijnt het ervan te zullen komen, dat Rusland verdeeld zal worden in verschillende kleine Staten, zooals Koerland, Ukranië, Lijfland, Lithauen, Finland, Siberië. Ook verschillende groote steden wenschen op zich zelf te staan en niet onderhoorig te zijn aan St. Petersburg.

Men ziet, de ontbinding van Rusland is een voldongen feit, maar wat er voor in de plaats zal komen, is nog niet zeker; één groote Bondstaat, of onafhankelijke republieken?

Maar de oorlog is daar voor goed uit.

In Oostenrijk is de toestand uiterst gespannen. De stakingen volgen elkander telkens in grooter uitgebreidheid op. De ontevredenheid over den langen duur van den oorlog is algemeen. Het Ministerie bood den Keizer zijn ontslag aan. Men zegt dat er een revolutie is uitgebroken, waarbij Burgers en Militairen samenspannen. In Weenen zijn zij meester van het bewind.

In Duitschland heeft vooralsnog de Alduitsche militaire partij de overhand. Zij spelen daar hoog spel, waarop een algemeene woeling wel eens volgen kon.

Op militair gebied valt nergens iets bizonders te melden. Ze zitten overal midden in den winter.

Alleen in Palestina maken de Engelschen geregeld vorderingen. Ze zijn al 20 K. M. ten N. van Jerusalem.

Het Turksche leger schijnt gedemoraliseerd, de helft der soldaten zijn weggeloopen.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkwijding.

Zeldzaam mooi was het verloop der plechtigheden op Zondagmorgen bij de Inzegening der Nieuwe Kerk en de Eerste H. Mis.

Toen tegen negenen Z.D.H. Mgr. M. G. VUYLSTEKE kwam aanrijden, werd Z.D.H. feestelijk door de Militaire Kapel begroet en vergezeld van zijne twee secretarissen buiten om naar de Sacristie geleid. Een oogenblik later klonk het *Wilhelmus* ter begroeting van den H.E.G. Heer Gouverneur, die vergezeld was van zijn militairen Adjudant, Luitenant DE VRIES. Onmiddelijk na aankomst van den Gouverneur nam de plechtige inzegening een aanvang. Het koor der Eerw. Fraters zong de Psalmen en de Litanie, terwijl Monseigneur, vergezeld van de bijna voltallige Geestelijkheid van het eiland, de zegening der muren verrichtte. Eerst hierna werd de Gouverneur door de Ceremoniemeesters het nieuwe kerkgebouw binnengeleid naar den voor hem bestemden zetel. Toen luidde de klok der H. Famil lie voor het eerst over het terrein, de deuren werden geopend, en ie der had vrijen toegang. Meer dan duizend menschen stroomden bin nen in de volmaaktste orde en en biedige stilte.

Wat maakte die heerlijke ruimte met mooie bogen en ranke pilaren met rondgewelf en breede banden een prachtigen indruk op allen. Ho blikten de oogen onweerstaanbaar naar het sierlijk altaar als naa den Troon van God, die reeds be zit had genomen van zijn nieuwe tempel, en de heilige ruimte vuld met Goddelijke Majesteit.

Hoe was het mogelijk voor den Bisschop, in dezen duren oorlogs tijd zulk een kloeke kerk te bouwen?

„Het Geloof heeft hier de grond slagen gelegd, de Hoop heeft de mu ren opgetrokken, de Liefde heeft he werk voltooid."

Ziedaar de verklaring van het ge heim.

De bouw eener nieuwe kerk in he stadsgedeelte mocht en kon nie langer wachten; het Geloof zou b langer uitstel grootelijks zijn ge schaad.

De bouw dezer kerk lag sinds ja ren in het plan der Bisschoppen Zeven jaar geleden werd het terrei *San Mateo* aangekocht door Mg VUYLSTEKE, daartoe in staat ge steld door een milde gift van Z.D.H Mgr. W. VAN DER VEN, Bisscho van 's Hertogenbosch, aan de Cu raçaosche Missie geschonken ter eer van den H. Antonius voor den bouv eener nieuwe kerk. Daarna na de Apostolisch Vicaris den Aposte staf ter hand in de hoop in Am rika de noodige middelen bijee te kunnen garen om de muren o te trekken. Met vast vertrouwe het tot een goed einde te zulle brengen werd 28 Mei 1914 de Ee ste Steen gelegd. De Oorlog kwam i Augustus, het werk werd stopgeze Er moest gewacht op de ijzeren p laren en het ijzeren dakgeraamt De oorlog hield aan, de bouwpla nen dienden gewijzigd om zonde ijzeren dak en pilaren de kerk toc af te kunnen bouwen. Heel veel bere kening was daarbij noodig, heel w technische kennis werd daartoe ve eischt. Maar, dank zij de hulp va den Directeur van O. W. en de I genieurs der Petroleum Maatscha pij konden de groote moeilijkhede bevredigend worden opgelost.

Een groote aanwinst voor d bouw der kerk was de komst v den Heer A. SAEDT, die als desku dige de leiding op zich kon nem van het moeilijke en hier nog onb kende werk. De Heer SAEDT he de Missie ten zeerste verplicht; vo hem is het een goede aanbeveli te mogen wijzen op het door h verrichte werk. Om strijd wordt h dan ook eener geprezen.

De Liefde van het Curaçaosc Volk, dat niet ophield voortdure met de duidelijkste bewijzen v sympathie hun Bisschop te steun en aan te moedigen, heeft krac gegeven om het zware werk door zetten en te voleinden.

„Het Geloof heeft hier de gro slagen gelegd, de Hoop heeft muren opgetrokken, de Liefde he het werk voltooid."

De vreugde en voldoening w

aarom Zondag algemeen.

Men begreep de groote beteekenis an het feit, dat in deze tijden van ooruitgang de Kerk voorging en lijk gaf van modernen zin door en gebouw te stichten, waarop uraçao met reden trotsch kan gaan. e kerk der H. Familie strekt tot ieraad onzer stad en zal door eenieer met groote belangstelling woren bezichtigd.

De Militaire Kapel onder leiding an den Heer C Boskaljon. voerde en mooi stemmingstuk uit: *Religioso* ompositie van de Heer R. F. W. oskaljon. Daarna deed Monseigeur zijn plechtigen intocht in de ieuwe kerk. Hoe moet zijn hart eklopt hebben van blijde dankaarheid, eindelijk de kroon op het erk te kunnen zetten, de Eerste I. Mis te kunnen opdragen en aardoor de nieuwe kerk in gebruik e nemen voor den Dienst Gods.

De Zeereerw. Pastoor M. G. Dahlaus was Presbyter assistens, de loogeerw. Pater Vicaris en de eereerw. Pater van Baars waren roondiakens, de twee Pastoors der tad, de Zeereerw. Paters Gylswijk n Euwens, respectievelijk Diaken en ubdiaken in de H. Mis. De Zeereerw. 'ater J. Bigaouette droeg het oek, Pastoor van der Veer het cht, Pastoor H. Okhuizen de mijters. 'astoor Tomas v. Sadelhoff den taf, Pastoor A. G. Ellis het ierookvat, de Eerw. Paters Fr. Iakvoord en J. Bolten waren colythen, en Pater H. Janssens orgde voor het gremiale; de Secreris van Monseigneur was Ceremoiarius.

De mooie Mis van Griesbacher lonk prachtig.

De mannen en jongensstemmen armonieërden uitstekend.

Na het Evangelie hield de Hoogerw. Pater Vicaris de Feestpreek. len sublieme invocatie tot God, en hartelijke dankbetuiging tot den Bisschop, een waardeerend woord ot het volk waren geheel in den uiveren toon van het hooge feest.

De Kapel speelde daarna een zeer oed gecomponeerde Paraphrase op *tille Nacht*, welke uitstekend voldeed. Bij het einde der Mis werd eerst en Danklied gezongen door de 'raters en de Jongens en daarna peelde de Kapel *Tempelwijding*.

Bij de druk bezochte receptie prak de Weled. Heer Roberto S. e Lannoy, Comité-lid, den Bisschop p roerende wijze dankend toe als en besten Vriend van Curaçao, den rootsten Weldoener van het Volk. Iaar geen volk is dankbaarder dan et Curaçaosche, geen volk waarleert zoo hoogelijk den apostolischen rbeid van zijn Bisschop en Priesters.

Diep treffend door eenvoud, ontoerde het dankwoord des Bisschops, ie zelf zijn ontroering nauwelijks neester bleef.

Ja, zwaar was het werk geweest, nisschien wel te zwaar, maar de iefde waarmede het gedaan werd ot meerdere eere Gods en tot heil ler zielen, heeft het tot een goed inde gebracht. Aan God daarvoor lank, maar ook aan de Geloovigen, ie zoo hartelijk hielpen om het verk zoo veel doenlijk te verlichten.

De Kapel luisterde de plechtigheid p met vroolijke wijzen.

Des avonds half zeven

was het Pontificaal Lof, waaronler Monseigneur het volk toesprak n verklaarde, waarom de H. Familie tot Patrones der nieuwe kerk ekozen was.

De tegenwoordige maatschappij is iek en bedorven, omdat het huiseijk leven, het huisgezin, ontkerstend verd en te veel ingericht naar heilensche zede. Het groote genees niddel voor de kwalen van onzen ijd is de heiliging van het familieeven, de hoogere wijding van het hristelijk huisgezin. Daarom werd le H. Familie gekozen als hemelsch voorbeeld en machtige beschermster.

Daarna werd de nieuwe Pastoor loor Monseigneur geïnstalleerd en aan de Geloovigen voorgesteld als een vurig en ijverig Apostel.

Volgzaamheid werd gevraagd en medewerking met de Priesters, die steeds het goede wilden, wat werkelijk tot heil strekt van het Christen volk.

De plechtigheid werd besloten met *Te Deum* en den Zegen van het Alerheiligste.

Voor de Nieuwe Kerk.

Monseigneur heeft in dank ontvangen een mooie som tot het aanschaffen van een doopvont, een verguld zilveren beker, en verschillende welkome gaven om de feestviering te vergemakkelijken.

Kerkelijke berichten.

Zondagavond half zeven sal Z.D.H. den Kruisweg in de H. Familiekerk plechtig inzegenen.

Goede reis.

Dinsdagmiddag is de H.E.G. Heer Gouverneur, vergezeld van zijn militairen Adjudant en Dr. N. Waterman, Inspecteur van O. G. met de „Estelle" naar de Bovenwinden vertrokken.

Tijdens zijne afwezigheid is het bestuur der kolonie toevertrouwd aan den Ondervoorzitter van den Raad van Bestuur, den Edelgrootachtbaren Heer Mr. J. B Gorsira, Procureur-generaal.

* * *

Gisterenmiddag is de Hoogeerw. Pater G. Wolsky, Vicaris Provinciaal, naar Bonaire vertrokken.

Levensmiddelenvoorziening.

Zoo langzamerhand komt Curaçao toch in den knel. Duur is alles al lang, peperduur. Maar we konden toch nog van alles krijgen. Zal dat echter zoo blijven? De Bovenwindsche eilanden ontvingen vroeger een groot deel hunner provisie van de Engelsche eilanden. Daar mag nu niets meer worden uitgevoerd, zoodat de drie Hollandsche eilanden bijna geheel op de voorziening van Curaçao uit zijn aangewezen. Gelukkig, dat de Gouverneur er toevallig juist heenging, en zich nu persoonlijk op de hoogte kan stellen.

Maar ook hier op de Benedenwindsche eilanden is groote zuinigheid geboden. De noodige voorzorgen zijn genomen, de Autoriteiten zijn waakzaam, maar dat de Burgerij nu ook haar best doe om den toestand zoo goed mogelijk te houden.

Zij, die iets kunnen planten, of aanvoeren van elders, verzuimen niet ook voor het algemeen welzijn te zorgen. Het jaar is nog lang, de oogst schraal, de aanvoer ongeregeld en nog niet ten volle verzekerd.

De Schoolcommissie.

De Schoolcommissie op Curaçao is voor 1918 als volgt samengesteld: Mr. J B. Gorsira, Voorzitter, C. Gorsira ,Onder-voorzitter; S. M. L. Maduro, H.J.Cohen Henriquez, B.J. A.Gijlswijk, B. E. van der Veen Zeppenveldt, Leden en H Meerdink Lid en Secretaris.

Correspondentie.

N. N. De 5% in dank ontvangen.

PROGRAMMA.

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

1. Der Jongleur.	Marsch	G. Rosey
2. Zampa.	Ouverture	G. Herold
3. Rosen aus dem Süden	Walzer	le. ultv. J. Straus
4. Fantaisie sur Cavalleria Rusticana		P. Mascagni
5. Serenada Espagnole		D. Granado
6. Fantaisie sur Rigoletto		G. Verdi
7. Alma Pura.	Danza	le. ultv. L. Miranda
8. Barataria	Marsch	G. Komzak

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Saturno Almarza, Insermo Frolijk, Domitilio Jacob, Laura Kelly, Ana Manuel, Venetia Peterson, Zulitana Schoop, Abigail Silva, George Willoughby.

Drukwerken: Esabeth Correa, Johanna Cras, Arnold Cordoze.

Officiëele berichten.

Aan den gouvernements-geneeskundige op St. Eustatius J. M. Griffith is tot herstel van gezondheid een maand verlof naar Curaçao verleend.

Eerd Sloterdijk is belast met het opsporen van misdaden en wanbedrijven op het eiland St. Eustatius.

Aan Mej. Olive H. Simmons, onderwijzeres voor nuttige handwerken aan de openbare school te Bottom op Saba is tot haar vertrek in de maand Februari a.s. naar Saba verlof verleend.

Aan de vlechtster aan de zusterschool op San Willebrordo alhier, Henriette Kwiers-Eustacio is op haar verzoek eervol ontslag als zoodanig verleend, en Maria Pietersz is als zoodanig benoemd.

Op z'n Amerikaansch!

Een Amerikaan zou in het begin dezer week per schoener naar La Habana vertrekken. De man zeilt uit, maar wordt zoo schrikkelijk zeeziek, dat hij bij de boei gekomen met alle geweld weer terugwil. De Kapitein riep een visscher, die den man in zijn cano overnam. De golven bezorgden den Amerikaan nog menig benauwd oogenblik, maar gooiden hem ten slotte over het muurtje van het Spuikanaal bij den kalkoven buiten de branding. Over het Rif wandelde hij, door en door nat, naar zijn hotel terug.

V. V. B. G. Z.

Woensdag ll. hield de Curaçaosche „Vereeniging ter voorkoming en bestrijding van Geslachtsziekten" haar jaarvergadering in de zaal van den Koloniaen Raad. De Gouverneur deed van zijn belangstelling in het werk der vereeniging blijken door ook deze vergadering weder bij te wonen.

Na het lezen van de notulen bracht de secretaris het jaarverslag uit, dat op voorstel van het bestuur gedrukt zal worden. Uit het verslag van den penningmeester bleek, dat het 1e jaar sluit met een batig saldo.

Het bestuur werd in zijn geheel herkozen, zoodat Dr. Waterman voorzitter blijft, L. Welling secretaris en Mr. Ch. de la Try Ellis penningmeester.

Hierna sloot de voorzitter met een woord van dank aan de aanwezigen voor hun tegenwoordigheid,de vergadering.

De Cur. Crt.

We vragen geheel in het bijzonder de belangstelling onzer geachte Lezeressen voor het Ingezonden stuk van Mevrouw Waterman.

Tegen de „bakjes."

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen.

Met de strekking van het ontwerp kon men zich algemeen vereenigen.

Enkele leden wenschten een stap verder te gaan en te zien bepaald, dat het verboden werd meisjes beneden de zestien jaren te gebruiken tot het verrichten van arbeid buitenshuis, als b. v. het doen van inkoopen in de winkels, het bezorgen van goederen, ens.

Een lid merkte op, dat door het aannemen van het ontwerp het voor verscheidene vrouwen, die thans door brood- koek- of suikerbakken in haar onderhoud voorzien en hare waren door hare jonge dochters laten rondventen, het moeilijk zal worden die waren aan den man te brengen.

Tegen de vuile dansen.

Door de gewisselde schrifturen was, meenden de Afdeelingen, de openbare beraadslaging over dit ontwerp genoegzaam voorbereid.

Echter worde hier vermeld, dat vele leden zich wel bereid verklaarden mede te werken tot het tegengaan van onordelijke danspartijen, doch te kennen gaven hun stem niet te kunnen verleenen aan het ontwerp, zooals het daar ligt.

Nederland.

De binnenlandsche toestand.

Geschil Treub—Posthuma.

Omtrent het tusschen de Ministers Treub en Posthuma gerezen conflict inzake den kaasexport verneemt *De Mbode* van doorgaans welingelichte zijde de volgende bijzonderheden:

Ingevolge de overeenkomst met Duitschland betreffende de kolenlevering (welke overeenkomst gelijk men weet onzerzijds nog steeds niet is bekrachtigd, maar toch geregeld wordt uitgevoerd) moesten wij over de maand October voor f 3 millioen crediet aan Duitschland leveren en over de maand November voor f 4 millioen crediet.

Wij zouden hiervoor credietpapier ontvangen van Duitschland. En nu was het de vraag, of de Staat dit credietpapier moest nemen, dan wel de exporteurs van artikelen als kaas, groenten, enz, voor welke artikelen reeds was voldaan aan alle financiëele verplichtingen door den Minister van landbouw voor den uitvoer gesteld in het belang der distributie (als beschikbaarstelling van zeker bedrag voor de goedkoopere levering van consumptiemelk, enz.) De minister van Landbouw was van oordeel, dat dit credietpapier door den Staat en eventueel door de Export-Centrale zeer goed kon worden ondergebracht bij de Nederlandsche Bank, die zich immers verbonden heeft tot een belangrijk bedrag van dit papier te nemen, waarvoor de wet op de Export-Centrale haar f 20 millioen garantie geeft) en dat eerst in de toekomst voor nieuwe leveranties, die onder de werking van de wet betreffende de Export-Centrale zullen plaats vinden, dit papier kon worden gespruid onder de exporteurs, maar dat het niet aanging dezen thans reeds te verplichten dit papier te nemen in plaats van betaling in contanten zonder dat de wet daartoe noodzaakte.

De Minister van Financiën was een ander gevoelen toegedaan. Terwijl nu het recht om concenten te geven voor den uitvoer van kaas en het oordeel of het oogenblik daartoe was aangebroken, met het oog op de kolenlevering door Duitschland, alleen toekomt aan den Minister van Landbouw, vond Minister Treub in de omstandigheid, dat de Minister van Landbouw van dat recht gebruik maakt, aanleiding om, in verband met het hierboven in groote trekken geschetst verschil van inzicht omtrent de wijze van betaling der kaas, aan de ambtenaren der douane opdracht te geven deze kaas niet over de grens te laten gaan.

De Minister van Landbouw moet nu den eisch gesteld hebben aan zijn ambtgenoot van Financiën, dat deze de opdracht, door hem gegeven, zonder eenige voorwaarde zal intrekken.

De Minister van Financiën moet zich namelijk wel bereid hebben verklaard de gegeven opdracht in te trekken, maar alleen onder beding, dat de Minister van Landbouw vooraf zal verklaren, dat de voorwaarden, waaronder deze uitvoer zal plaats hebben, niet zullen praejudiceeren op verdere uitvoeren onder vigeur van de Export-Centrale en dat hij zal medewerken tot het treffen van een regeling, volgens welke de exporteurs een zeker percentage — genoemd werd een bedrag van 20 pct. — aan schatkistpapieren zullen nemen voor de door hen uit te voeren artikelen.

Het standpunt van den Minister van Landbouw is echter, naar ons verzekerd werd, dat de Minister van Financiën allereerst de door hem gegeven opdracht zal moeten intrekken. Eerst daarna moet hij bereid zijn in overleg te treden over te treffen regelingen betreffende den financiëelen kant der kwestie.

Naar ons verzekerd werd moet de Minister van Landbouw zelfs het voornemen hebben te kennen gegeven zijn ambt te zullen nederleggen, indien deze zaak niet op een voor hem bevredigende wijze wordt opgelost.

Naar verluidt zou het kabinet, wat de bevoegdheidskwestie betreft, het standpunt van Minister Posthuma deelen. Niet onmogelijk werd het geacht, dat nog vóór het houden van de interpellatie De Jong een buitengewone Ministerraad zich over de aangelegenheid zal hebben uit te spreken.

HAVEN-NIEUWS
VAN 19 JAN. — 2 FEB.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Commewijne	J C Metus	? Jan	Amsterdam	? Jan	?
Philadelphia	G WGoodman	23 „	La Guayra	23 „	New York
Merida	A Johanson	23 „	Maracaibo	24 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	26 „	New York	26 „	Maracaibo
Oranje Nassau	G D Nieman	25 „	New York	25 „	Tucacas
Oranje Nassau	G D Nieman	29 „	Tucacas	29 „	New York
Vulcanus	Bremen	20 „	Colón	? „	Suriname
Merida	A Johanson	27	Maracaibo	31	La Guayra
Merida	A Johanson	30	La Guayra	31	Maracaibo
Caracas	H Hichborn	30	New York	31	La Guayra
Zulia	S S Morris	31	Maracaibo	31	New York
Pr F Hendrik	D Haasnoot	24 „	Norfolk	25 „	Suriname
Samson	Fosse	25 Jan	Maracaibo	26 of 27 Jan	Maracaibc
Don Alberto	Arvelo	17	Maracaibo	17	Aruba
Juno	Draaier	7 „	Jamaica	?	Amsterdam
Buenos Aires	J P Soria	27 „	Colon	27 „	Barcelona
American	Lechner	24 „	La Guayra	24 „	Pto Colombia
Russian	PrinceEdwards	25 „	Jamaica	?	?

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
M Leoncita H	19 Jan	Aruba	*Hirundelle*	19 Jan	Maracaibo
J Margarita V	19 „	La Guayra	*Alberta A*	19 „	Maracaibo
Estelle H	19 „	Isla Barlov	*Favorita V*	19 „	Vela de Coro
Carlota	19 „	Maracaibo	*Lady*	19 „	Aruba
Mina H	20 „	Pto Cabello	*M Leoncita*	19 „	Aruba
Nereida H	20 „	Vela deCoro	*Camia H*	19 „	Maracaibo
Themis H	20 „	Vela deCoro	*Ariminta H*	22 „	Barbados
Gacela H	21 „	Maracaibo	*Nereida H*	22	Trinidad
Rita Otilia V	21 „	Pto Cabello	*Mina V*	21	Habana
Cleopatra V	21 „	LaGuayra	*America V*	21	Pto Cabello
Graciosa V	23	Maracaibo	*J Margarita*	21	Vela de Coro
Hidalquia	23	Martinique	*Estelle H*	22	IslaBarlovento
Lady H	24 „	Arubr	*Rosa Bella*	22 „	Carúpano
M Leoncita H	24 „	Aruba	*Rotilla*	22 „	Vela de Coro
			Themis	23 „	Vela de Coro
			Carlota	23 „	Maracaibo
			Gacela	24 „	Maracaibo

Buitenland.

Duitschland.

De verdeelingsplannen.

Van officiëele zijde worden de verdeelingsplannen omtrent Polen, Lithauen en Koerland, zooals zij door de Pers openbaar werden gemaakt, tegengesproken. De tegenspraak is wat flauwtjes. De onderhandelingen heeten nog niet afgeloopen en van het uitgelekte wordt gezegd, dat het „verwrongen" of „onjuist" is.

Misschien hangt deze tegenspraak wel samen met de ernstige critiek, welke de plannen bij de linkerzijde zoowel in Duitschland als in Oostenrijk–Hongarije hebben gevonden.

Zoo schrijft het Berl. Tageb.:

„Mochten deze mededeelingen juist zijn, dan zouden er ernstige bedenkingen rijzen tegen de voorgenomen verdeeling, zoowel in materieel opzicht als wegens het tijdstip, waarop deze regeling tot stand komt. In de eerste plaats dient de nadruk gelegd op het feit, dat tot dusverre de Duitsche Rijksdag niet gehoord is."

De Vorwärts beschouwt de overeenkomst als niet meer of minder dan een plan om de politiek van een vrede door vergelijk op te geven en over te gaan tot een anexatie-politiek in den scherpsten vorm. Die scherpe vorm bestaat daarin, dat niet alleen annexionistische oorlogsdoeleinden worden gesteld, maar dat zij dadelijk, nog tijdens den oorlog, verwezenlijkt zullen worden.

Dat de verhouding tot Rusland door eenzijdige inbezitneming tijdens den oorlog voor thans en later niet verbeterd zal worden, ligt voor de hand. Of een Habsburgsch Polen de vriend van Duitschland zal zijn, daarover kunnen de meeningen uiteenloopen. Optimisme in dit opzicht is slechts dan gerechtvaardigd, wanneer de nationale aanspraken der Polen in Pruisen ten volle bevredigd worden. Anders kan het Habsburgsche Polen voor Pruisen wel eens een lastige nabuur worden.

Wat Lithauen en Koerland betreft wordt in Al-Duitsche bladen door Baltische edellieden het plan reeds besproken om de bevolking dier landen, die overwegend niet-Duitsch is, te germaniseeren. Hoe wil men zulk een politiek ten uitvoer leggen, wanneer men tegenover de Pruisische Polen een tegenovergestelde politiek moet voeren? Kan de nationale strijd, die in Lithauen en Koerland te verwachten is, zich niet ontwikkelen tot een ernstig gevaar voor het Duitsche Rijk?

Worden Polen nog tijdens den oorlog Habsburgsch, Koerland en Lithauen Hohenzollernsch, dan moeten wij zoo lang strijden tot de geheele machtige wereldbond, die tegenover ons staat, met deze annexatie genoegen moet nemen. Dat loopt zonder eenige twijfel uit op verlenging van den oorlog en tevens ontstaat het gevaar, dat de Centrale Mogendheden, nadat zij in het Oosten zijn vastgeloopen, in hun geheele buitenlandsche politiek op een baan geraken, van welke nog niemand weet, waarheen zij leidt.

Dat daarmede de oorlog totaal van aard zou veranderen, behoeft evenmin nader uiteengezet te worden als dat de verwezenlijking van die plannen een volkomen breken met de politiek, die de Centrale Mogendheden tot dusverre hebben gevoerd, zou beteekenen. Daar echter de Rijksdag, die zich den 19den Juli voor een politiek zonder veroveringen verklaarde, nog niets van die plannen heeft gezegd, moet men aannemen, dat zij nog in de lucht zweven. Men hale ze zoo spoedig mogelijk naar beneden en verwijze ze naar den Orkus, waar zij thuis behooren.

De Vaderlandsche partij en de oorlog.

Te Düsseldorf heeft de Vaderlandsche Partij een groote vergadering gehouden, waarop dr. Beumer het woord voerde.

Spr. behandelde o. m. de vraag: Hoe maken wij een zegevierend einde aan den oorlog? en hij antwoordde door terugkeer tot de buitenlandsche politiek van Bismarck. Bismarck heeft in 1888, zei hij, het woord gesproken: „Naar liefde dingen wij niet en wij loopen niemand na." Helaas hebben wij, vervolgde Beumer, dit woord niet genoeg in acht genomen, wij hebben namelijk de Amerikanen te veel nageloopen, een Gerard en een Wilson, denzelfden Wilson, die nog in 1913, in zijn boek: De Staat, woordelijk schreef: „Frankrijk gaat gebukt onder het meest onverdraaglijke van alle regeeringsstelsels, onder een door een massa-vergadering geleide regeering, onder de regeering van een op volksgunst berustende volksvertegenwoordiging. Pruisen is met goeden uitslag werkende, om een grooter volmaaktheid in zijn bestuursorganisatie te bereiken dan in eenigen staat van Europa."

Het komt er op aan, Bismarck's erfenis te bewaren, ging spr. voort. Wat noodig is, is: vertrouwen op de kracht van onze wapenen te land, ter zee en in de lucht, sterkte in dragen en hopen, innerlijke harding tegen de zorgen van den dag en het plaatsen van den persoonlijken wil onder de eischen der gemeenschap.

Het Vaderland.

De linker Rijnoever.

Tegenover hetgeen Balfour in het Lagerhuis over de kwestie van den linker-Rijnoever heeft gezegd, herinnert de N. R. Ct. aan wat Ribot als minister er over in de Fransche Kamer heeft aangevoerd. Ribot zei:

„De Kamer weet hoe de zaken zich hebben toegedragen. Doumergue vroeg en verkreeg in gevolgen zijn besprekingen met den tsaar, van Briand machtiging om akte te nemen van de belofte van den tsaar om onze aanspraken op Elzas-Lotharingen, dat ons met geweld is afgenomen, te steunen, en ons vrij te laten, waarborgen te zoeken tegen een nieuwen aanval, niet door inlijving bij Frankrijk van gebied op den linkeroever van den Rijn, maar door zoo noodig van deze streken een autonomen staat te maken, die ons, evenals België, zou beschermen tegen een inval van over den Rijn."

Nu had in het Lagerhuis Lee Smith — volgens Reuters verslag van Balfours's antwoord — „de regeering aangevallen, dat zij de oorlogsdoeleinden zou hebben uitgebreid, zoodat daarin allerlei zaken werden vervat, waarbij — zoo sprak dan Balfour — wij slechts een zeer klein en indirect belang hebben. Hij gaf het Huis te kennen, dat hij authentieke inlichtingen had, dat de Geallieerden door een geheim tractaat gebonden waren, aan Frankrijk of aan een of ander onafhankelijke gemeenschap, het werkelijk Duitsche deel van Duitschland op den linker Rijnoever over te dragen."

Daarop antwoordde Balfour:

„Dat was een volkomen sprookje; zulk een verdrag bestond niet; de Britsche regeering had zulk een verdrag niet gesloten, en zij was ook geen partij in zulk een verdrag; noch meende hij dat er zulk een verdrag bestond."

Oogenschijnlijk — zoo vervolgt de N. R. Ct. — staat deze verklaring van Balfour vierkant tegenover die van Ribot. Maar wanneer men haar letterlijk neemt niet. Als Lee Smith heeft gesproken van een verdrag tusschen de Geallieerden, kan Balfour inderdaad zijn tegenspraak handhaven. Uit de uiteenzetting van Ribot valt immers niet af te leiden, dat de overeenstemming over den linker Rijnoever met anderen staat dan Rusland verkregen zou zijn.

Doch Balfour's tegenspraak ging verder. Hij meende, dat er in het geheel zulk een verdrag niet bestond. Daarmee zou ook een Fransch-Russisch verdrag zijn omvat — al geeft Balfour ook niet meer dan eene meening. Nu is het echter niet zeker, of de Russisch–Fransche overeenstemming neergelegd is in een formeel verdrag. Ribot sprak slechts van een machtiging, om akte te nemen van een belofte. Ook hier zijn dus ten slotte de verklaringen van Balfour en Ribot met elkaar te rijmen.

Ook is het mogelijk, dat de tegenwoordige Russische regeering de toezeggingen van de regeering van den tsaar niet meer gestand wenscht te doen; dat dus de Russisch-Fransche overeenstemming (of het verdrag) waarvan Ribot een klein weinigje heeft aan het licht gebracht, niet langer bestaat, en dat dus de meening van Balfour in dezen zin moet worden verstaan, dat (op het oogenblik) een verdrag over den linker Rijnoever niet (meer) bestaat.

De Publicatie der Geheime Documenten.

De „Nowaja Schins" van 26 November publiceert het volgende geheime telegram van den Russischen zaakgelastigde te Bern van 17 Oct. 1917, no. 315: Een invloedrijk joodsch financier uit Engeland, deelnemer aan de reeds vermelde conferentie, heeft verklaard dat Duitschland er naar streeft de oneenigheid in Rusland zooveel mogelijk te bevorderen, opdat het land in een groot aantal kleine staten zou uiteenvallen. Het zal Duitschland gemakkelijk vallen met zwakke staten, als Litauen en Koerland handelsverdragen te sluiten. Als Rusland één geheel blijft; zou het binnen de economische invloedssfeer van de geallieerden blijven, hetgeen vooral voordeelig zou zijn voor Amerika. Voor Engeland is de Russische markt niet van bijzonder belang, omdat Engeland meer door zijn koloniën en den overzeeschen handel daarop in beslag wordt genomen. Derhalve schijnt het uiteenvallen van Rusland in kleine staten Engeland aannemelijk, te meer daar bij een verzwakking van Rusland Engeland de vrije hand in Azië zou krijgen. In een verbrokkeld Rusland zou de Duitsche nijverheid en handel langen tijd werk vinden. De concurrentie van Amerika met Duitschland op de Russische markt zal voor Engeland zelfs voordeeliger zijn dan de overmachtige invloed van een dier beide landen.

Uit de verklaringen van dezen zegsman kan men opmaken dat deze voorstellen de basis vormden voor de gedachtenwisseling met de Duitschers ter conferentie van Augustus en September en dat met de Engelsch-Fransch-Duitsche internationale financiëele kliek ook een politieke overeenkomst in dien zin is gesloten. Dat de diplomatie der geallieerden daaraan ook heeft deelgenomen is geenszins bewezen.

De rechtstreeksche deelneming van (onleesbaar) is geheel uitgesloten, maar het is mogelijk, dat er, om de aandacht af te leiden, verscheidene combinaties gesloten zijn, waaraan zij deel zou kunnen nemen.

Volgt onderteekening.

Een geheim telegram aan den zaakgelastigde te Parijs, dat ook naar Londen en Rome is doorgezeind, van den 11 (24) Sept. 1917, no. 4224, naar aanleiding van de telegrammen 947 en 952 meldt: „De u door Ribot, in verband met zijn verklaring in de Kamer over de overeenkomst van Februari betreffende de Oostgrenzen van Frankrijk, gedane verzekeringen blijken helaas niet geheel oprecht te zijn.

Noch in de met Paleologue gewisselde nota's noch in mijn mondelinge verklaringen tegenover Noulens is de kwestie, om verband te leggen tusschen dit verdrag en dat betreffende Constantinopel ter sprake gekomen. Noulens heeft mij voorgesteld, de vóór den oorlog gesloten verdragen (die eigenlijk militaire overeenkomsten met Rusland zijn) te publiceeren. Ik heb daaromtrent opgemerkt dat publicatie van dergelijke algemeen bekende verdragen de openbare meening maar in de war zou brengen en aanleiding zou geven tot nieuwe eischen om reeds tijdens den oorlog de gesloten verdragen openbaar te maken, hetgeen onze bondgenooten, vooral ten aanzien van de verdragen met Roemenië en Italië, blijkbaar ongeoorloofd vinden. Wij zijn in geen geval van plan Frankrijk in deze moeilijkheden in den weg te leggen en Ribot in een nog pijnlijker positie te brengen. Om evenwel voor de toekomst misverstanden, die door zijn mededeelingen in de kamer reeds tweemaal zijn voorgekomen, te vermijden verzoek ik u de Fransche regeering officiëel mee te deelen, dat Rusland geen bezwaar heeft tegen publicatie der nu en tijdens den oorlog gesloten verdragen, indien de andere bondgenooten daartoe hun toestemming geven.

Over de kwestie van het verdrag nopens Klein Azië zal ik u mijn overwegingen in bijzondere telegrammen meedeelen.

(w. g.) Tereschtschenko.

Volgt, om Griekenland in den oorlog te betrekken, een aanbod om aan dit land Zuid-Albanië af te staan.

Den 22en Nov. 1914 hebben de gezanten van Rusland, Engeland en Frankrijk te Athene de Grieksche regeering voorgesteld, dat Griekenland het Zuidelijk deel van Albanië zou krijgen, met uitzondering van Valona, als het dadelijk ten behoeve van Servië tusschenbeide kwam. Venizelos eischte daarvoor een vasten waarborg van Roemenië tegen een overval door Bulgarije op Griekenland.

Dezen waarborg heeft Roemenië niet gegeven en tengevolge daarvan heeft Griekenland Servië geen hulp verleend en verloor het aanbod zijn kracht.

Aanbod van gebied in Klein-Azië.

Den 12en Januari 1915 heeft de Engelsche gezant te Athene in opdracht zijner regeering, Venizelos voorgesteld, dat als Griekenland, op het oogenblik, dat Duitschland Servië aanviel, Servië te hulp kwam, de entente-mogendheden aan Griekenland belangrijke territoriale voordeelen op de kust van Klein-Azië zouden toekennen. Den 15en Januari 1915 hebben de Grieksche gezanten te Petrogrado, Londen en Parijs, het antwoord van de Grieksche regeering op dit Engelsche voorstel overhandigd. Daarin worden een groot aantal voorwaarden gesteld.

Den 20sten Januari heeft Venizelos den Engelschen gezant in een onderhoud de Grieksche wenschen in Klein-Azië meegedeeld. De onderhandelingen daarover werden vertraagd, door andere onderhandelingen betreffende het ingrijpen van Bulgarije en werden gestaakt, wegens het aftreden van Venizelos op den 21en Februari 1915.

Den 9en Maart 1917 overhandigde Zographos, de Grieksche minister van buitenlandsche zaken, den gezanten te Athene een nota, waarin het kabinet den wensch uitte de door het aftreden van Venizelos gestaakte onderhandelingen te hervatten.

Overeenkomst inzake verdeeling van Klein-Azië: De Engelsche, Fransche en Russische regeering hebben den 21sten Februari 1917 in Londen en Petrograd een overeenkomst gesloten over de indeeling van de toekomstige zône van invloed en gebiedsaanwinsten in Aziatisch Turkije en ook over de schepping van een onafhankelijken Arabischen staat.

De overeenkomst houdt in algemeene trekken het volgende in: Rusland krijgt Erzeroem, Trebizonde, Wan en Bitlis en het gebied van Zuid-Turkestan tot de lijn Dinemar-Amalia-Perzische grens. Het eindpunt van de terreinwinst van Rusland aan de Zwarte Zee zou nog nader te bepalen zijn. (De daarop volgende zin is verminkt en handelt blijkbaar over Frankrijk's gebiedsuitbreiding. Red.)

Groot-Brittanië krijgt het Zuidelijk deel van Mesopotamië met Bagdad en bedingt in Syrië de havens Haifa en Akka.

De overeenkomst bepaalt verder, dat tusschen het Fransche en het Engelsche gebied een bond van Arabische staten of een onafhankelijke Arabische staat zal worden gesticht, waarvoor de sferen van invloed tegelijkertijd worden vastgesteld.

Alexandrette wordt tot vrijhaven verklaard.

Ter bescherming der godsdienstige belangen van de geallieerde mogendheden, wordt Palestina met de heilige plaatsen van Turkije afgescheiden en onder een bijzonder bestuur gebracht, waarvan de vorm te regelen is door Rusland, Engeland en Frankrijk.

De verdrag-mogendheden verplichten zich tot wederzijdsche overeenkomsten over de concessies, die vóór den oorlog in de verschillende gebieden reeds geldig waren. Zij verplichten zich verder, het met die gebieden overeenkomende deel van de Turksche staatsschuld over te nemen.

Dankbetuiging.

Ondergeteekende heeft hierbij de eer aan Autoriteiten en Particulieren zijn meest oprechten dank te brengen voor de groote bewijzen van sympathie, en de hartelijke deelneming ontvangen bij de Inwijding der Kerk van de H. Familie.

† fr. M. G. VUYLSTEKE,
Bisschop van Charadrus,
Ap. Vic. van Curaçao.

Curaçao, 28 Januari 1918.

El Vicario Apostólico de Curaçao tiene el gusto de manifestar sus mas expresivas gracias a todos, Autoridades y Particulares, que tomaron parte de una manera tan simpática en la fiesta de la inauguracion de la Iglesia nueva de la Santa Familia.

† fr. M. G. VUYLSTEKE.

Curazao, Enero 28 de 1918.

De Heer en Mevrouw

O. W. Gravenhorst-Brouwer van Romond

geven hierbij kennis van de geboorte van hun zoon

Otto Cornelis d'Aumale.

Eenige kennisgeving

Aruba, 20 Januari 1918.

Geboren op 11 Januari 1918

Euphemina Louise,

dochter van Mevr.

E. Th. A. Nunes-Oosthuizen en L. C. J. Nunes.

Gouvern. Geneeskundige St. Martin, N.G.

1—2

Voor de humane behandeling door Dr. HUBENET, voor de liefdelijke verzorging door de hoofdverpleegster, zoomede de verpleegsters van het Sanatorium en voor de vele blijken van deelneming, ondervonden gedurende de ziekte en het overlijden van hunnen geliefden zoon en broeder

Hubertus Theodorus,

betuigen ondergeteekenden hunnen oprechten dank.

G. VAN LENTE,
ECHTGENOOTE EN KINDEREN

Curaçao, 21 Januari 1918.

Bezoeken van rouwbeklag kunnen niet worden afgewacht.